

23. Juni 2023

Involvering og borgerdrevet innovation på mobilitetsområdet

Nye kollektive løsninger for bæredygtige mobilitetsmønstre er en central komponent i overgangen til emissionsfri kommuner. En stor udfordring i overgangen er, hvordan vi mennesker indoptager nye transportmønstre, der flugter med vores livsstil og normer for det gode liv.

Kollektiv trafik i sin klassiske form er en stor udgift for mange kommuner, derfor skal den gøres billigere, reorganiseres til gavn for flest mulige borgere og designes med henblik på at offentlige transportservices, skal defineres i et nyt lys. Systemomkostninger kan skæres ned, ved at gøre løsninger borgernære og lokalt afstemte – her skal borgernes drømme og ideer være i fokus.

Betingelserne for borgerdrevet mobilitet kan skabes, hvis befolkningen på Bornholm forstår hvorfor transporten på øen er et problem, der skal løses i fællesskab, og anerkender de værdier der lægges til grund for at samskabe nye løsninger mellem myndigheder, politikere og lokalsamfund.

I den forbindelse bliver det i tillæg til Bornholms kommunes myndigheds- og planlægningsarbejde, helt centralt at få faciliteret understøttelsen af nye innovative, lokalafstemte ideer til grøn transport på øen.

Dér, hvor det samfundsøkonomiske ikke muliggør busruter og flextrafik i tyndt befolket områder, kræves nytænkning. Det bliver muligt, hvis vi aktiverer de ressourcer som findes i lokalbefolkning, lytter, identificerer og rekrutterer engageret lederskab – det kalder vi for deltagereffekten. Den gevinst der skabes, når vi aktiverer flere, for at skabe dybere forandringer.

Erfaringerne med borgerdrevet fribusser, delebiler, samkørsel og overgang til fossilfrie transportformer, skabes bedst i samspillet mellem kommunen som understøttende katalysator og mobilitetsplanlægger og borgernes input og aktive rolle i drift, tilrettelægning og udbredelse af koncepterne.

Men bornholmerne skal forstå hvorfor nye transportløsninger stemmer overens med deres forståelse af problemet – ellers bliver løsningerne ikke skaleret i tilstrækkelig grad, eller benyttet af dem det skal gavne i hverdagen.

DeltagerDanmark foreslår i den sammenhæng en involveringsproces, hvor kommunalbestyrelsens rådgivende bestyrelse igangsætter følgende proces, for at skabe bedre kollektiv trafik på øen i samarbejde med borgerne:

- **Idegenereringsfasen:**

Diskuter udfordringer og muligheder for kollektiv trafik med borgerne, erhvervslivet og foreningslivet på øen, gennem åbne dialogmøder og innovationsværksteder og -workshops. Udform på forhånd informationsmateriale, der afdækker muligheder, cases og ideer til nye mobilitetsmønstre samt udfordringen vi står i nu, så folk kan

kvalificere deres ideer med udgangspunkt i det samme materiale.

- **Organiseringsfase**

Find de nøgleaktører på øen som vil tage ansvar og udvise lederskab for at prøve løsninger af, der matcher de problemer/løsninger i der blevet identificeret i første fase. Opkvalificer dem med organiseringsværktøjer, hjælp dem i gang med eksperimenter, og følg deres projekter med rådgivning, sparring og udviklingen.

- **Vedligeholdelsesfase:**

Giv borgerne medejerskab for løsninger, ved at involvere dem i driften og udviklingen af de nye kollektive løsninger. Hvis dem værdien af deltagelse gennem fremhævelse af indsatser, fast dialog og fejring af at nye projekter, der ser dagens lys.

Tidsdimensionen i hele proceskæden kan strække sig over 6 måneder til 2 år. Graden og dybden af de forskellige faser har betydning for, at jo mere borgerne bliver involveret i planlægningen og implementeringen, desto mere ejerskab tager de også for at bruge, understøtte og indoptage nye transportvaner.

Om os

Konkret har DeltagerDanmark gennem 2,5 år arbejdet med et landsdækkende program om borgernes og forbrugernes adfærdsændringer i relation til grøn omstilling finansieret af bl.a. Velux fondene og KR-fonden med særligt fokus på at skabe grobund for sociale tippekarter på grønne arbejdspladser, grønne lokalsamfund, transport, forbrug og fødevarer i samarbejde med nationale, regionale og lokale myndigheder.